

BURSA DEĞİŞİME HAZIR MI?

DEĞERLENDİRMELER

90'lı yılların başında Erkek Lisesi'nden mezun olduğumda Bursa 1 milyon 600 bin nüfusu ile Türkiye'nin 6. Büyük şehri durumundaydı. Üç büyük şehrin arkasından gelen Adana ve Konya o dönemlerde nüfus açısından Bursa'nın önünde yer alıyordu. Biraz nostalji olacak ama o zamanlar Bursa'nın kalbinin attığı güzergah Çekirge- Heykel hattından ibaretti. Organize Sanayi o zaman da vardı ama mevcut halinin üçte biri kadar bir alanda üretim yapılabiliyordu. Serbest Bölge ise henüz kurulmamıştı. Şehirde ekonomin nabızı ise büyük oranda Avrupa'ya ihracatı keşfeden tekstil ve konfeksiyon işletmelerinin faaliyetlerinden kaynaklanıyordu.

Bursa şimdi çok farklı bir yerde...

Cüneyt BAŞARAN
Bloomberg HT Genel Yayın Yönetmeni

2017 Bursa'sı Türkiye'nin nüfus anlamında 4.büyük şehri olmanın yanında; üretim ve ihracat üssü olmayı hedefler konuma geldi. Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin rakamlarına göre 2016 sonu itibariyle Bursa toplam 12.9 milyar dolarlık ihracat yapmış. Bu İstanbul'dan sonra şehir olarak yapılan en büyük ihracat rakamı ve Türkiye toplamının da yüzde 9.8'ine denk geliyor. BTSO'nun rakamlarına göre ise bu ihracatın büyük bir bölümünü, 11.2 milyar dolarını ilk 250 şirket yapmış .

Gelin bu ilk 250 firmanın biraz daha ayrıntılı analizini yapalım. Geçen seneye göre durum ne? Hangi sektörlerde iyileşme var? Gelecek için "dikkatli olmak gerekir" mesajını veren sektörler var mı? Birlikte bakalım...

Bursa'nın ilk 250 şirketinin Eski kârlar kalmadı... rakamları ne diyor?

Bursa'nın 2016 sonu rakamları itibariyle ilk 250 firmasına genel olarak baktığımızda tahmin edileceği üzere 4 sektör öne çıkıyor ; Otomotiv ana ve yan sanayi, makine teçhizat, gıda tarım ve hayvancılık ile tekstil – hazır giyim. Burada önümüze 10 senelik bir gelişim çizelgesine alsak ciro olarak (oransal anlamda) en büyük artış otomotiv sektöründe yaşanmış. Bursa'da otomotiv ana ve yan sanayi son 10 yılda toplam satışını dolar bazında % 66 arttırmış. Bu alanda diğer iyi sektör ise makine teçhizatı üretimi. Son yıllarda yoğun Ar-Ge girişi ile desteklenen bu sektör de son 10 yılda satışlarını % 104 arttırmış.

2016'da Makine teçhizat üretiminde Bursa'da büyük sıçrama yaşanmış.

Bursa ekonomisini büyük oranda besleyen 4 sektörde BTSO'nun ilk 250 şirketi arasına girenlerin sayısı 177. Bu rakam geçen sene 170 imiş. 2015'e göre bu 4 sektörde Bursa'da ilk 250'ye daha az firma verenlerin başında tekstil ve hazır giyim var. Nitekim Bursa'da ilk 250 şirket içinde olup tekstil ve hazır giyim sektöründe çalışanların sayısı 2015'e göre 3.392 kişi azalmış. Ancak otomotiv sektöründe (özellikle yan sanayi) 2016'da Bursa'da işler iyi gitmiş. Hem çalışan sayısı 14 binden fazla artmış hem de ilk 250 deki şirket sayısı artmış görünüyor . Makine teçhizatı da Bursa'nın 2016'da iyi iş çıkardığı sektörlerden biri olmuş. Hem ciro anlamında hem de istihdam artışı olarak bu sektörde 2016'da bir sene öncesine göre çok pozitif gelişmeler söz konusu. Bu sektörde 2016'da elde edilen yaklaşık 4 milyar dolarlık ciro tüm zamanların en büyük rakamı.

Sanırım yazının en can sıkıcı kısmı burası. 2010 yılında Bursa'da bahsi geçen 4 ana sektördeki ilk 250 girebilen şirketlerin toplam karı 1 milyar 89 milyon dolarmış. 6 sene sonra bu rakam ancak 1 milyar 210 milyon dolara olmuş. Son 6 yılda gıda ve hayvancılık sektör dolar bazında kar anlamında yerinde sayarken tekstil ve hazır giyimde ise kayıp bile yaşanmış. Otomotiv sektörü karını küçük ölçekte artırmayı başarırken , makine teçhizatı üreticilerin yüzü gülmüş.

Sene 2017...

Dünya nesnelerin internetini konuşuyor. Elektrikli otomobil üretimi için herkes yarış içinde. Robotların üretimde ana rolü aldığı, Yapay Zeka uygulamaların artık sanayinin tam kalbine yerleştiği günlerden geçiyoruz.

Bursa bu değişime hazır mı? Elektrikli otomobil Bursa'dan çıkacak mı? Akıllı cihazlar Bursa'da seri üretime girecekler mi? Hazır giyimde Bursa menşeli marka AB'de raflarda yerini alacak mı? Gıda ve hayvancılıkta Bursa'da teknoloji ve verimlilik üzerinden bir üretim modeline geçilecek mi?

Bu soruların hepsi için bir Bursalı olarak gönülden geçen cevap "Evet". Ümit ederim gönülden geçenle gelecekte göreceğimiz birbirini doğrular.